

UDVALGSSEKRETARIATET

NOTAT

OM PRAKSIS FOR EMBEDSMÆND'S DELTAGELSE I UDVALGSHØRINGER

22. november 2017

Ref.: 13-000609-29

JN

Udvalget for Forretningsordenen nedsatte efter Præsidiets konference den 23. og 24. januar 2017 en arbejdsgruppe til at følge op på konferencen. Arbejdsgruppens rapport af 12. juni 2017 fremgår af UFO alm. del – bilag 62.

Arbejdsgruppens rapport indeholder bl.a. dette forslag:

- Forslag 3.4. Udvalgene, herunder Europaudvalget, skal kunne afholde høringer m.v. med deltagelse af relevante embedsmænd, uden at den pågældende minister også skal være til stede. Udvalget for Forretningsordenen udarbejder sammen med Statsministeriet nærmere retningslinjer.

Dette notatet beskriver baggrunden for den omhandlede problemstilling, hvorefter der er en gennemgang af praksis om embedsmænds deltagelse i udvalgenes høringer og ekspertmøder m.m. i folketingsårene 2015-16 og 2016-17.

Folketingets formand drøftede sagen med statsministeren på et møde den 24. oktober 2017. Et notat med en gennemgang af praksis er efterfølgende sendt til Statsministeriet.

Baggrund

Udvalget for Forretningsordenen (UFO) opfordrede i beretning af 6/5-15 om opfølgning på Præsidiets konference om arbejdet i Folketingets udvalg (beretning nr. 12, 2014–15, 1. saml.) regeringen og ministre til at udvise fleksibilitet og imødekommenhed over for udvalgs ønsker om, at relevante embedsmænd deltager i høringer og ekspertmøder og holder oplæg og svarer på spørgsmål af faktuel karakter – også uden at den pågældende minister er til stede.

Folketingets formand orienterede i brev af 22/5-15 den daværende statsminister om dette, og statsministeren svarede efter valget (8/9-15), at regeringen ønsker at bidrage til, at Folketingets udvalg får et aktuelt og nuanceret vidensgrundlag om de emner som udvalgene beskæftiger sig med. Regeringen er imidlertid af den opfattelse, at embedsmænd ikke bør deltage i

høringer og temamøder uden ministerens samtidige tilstedeværelse. Efter regeringens opfattelse vil dette meget nemt kunne indebære en sløring af ansvarsforholdene mellem minister og embedsmænd eller sætte embedsmænd i situationer, hvor de reelt varetager politikerroller. Statsministeren oplyste, at han på et ministermøde havde understreget, at ministrene skal gøre, hvad der er muligt for at prioritere deltagelse sammen med embedsmænd i Folketingets høringer. De to breve er vedlagt som bilag.

Det fremgår af resuméet af udvalgs- og gruppeformandsmødet 21/10-15, at Præsidiets har taget statsministerens svar til efterretning og vil følge, om det rent faktisk sker, at ministre (med embedsmænd) møder op til udvalgenes høringer.

Embedsmænds deltagelse i udvalgenes høringer og ekspertmøder (praksis)

En gennemgang af eksempler på udvalgshøringer m.m., hvor udvalget har ønsket, at embedsmænd deltager som oplægsholder, i folketingsårene 2015-16 og 2016-17 viser samlet set en uensartet praksis i udvalg og ministerier.

Nogle udvalg og ministerier har haft en pragmatisk tilgang, og der er således afholdt udvalgshøringer med deltagelse af embedsmænd, uden at den pågældende minister også har deltaget med oplæg eller været til stede.

Andre ministerier har meddelt, at embedsmænd ikke kan deltage i udvalgshøringer uden ministerens samtidige tilstedeværelse, hvilket for nogle af udvalgshøringerne har resulteret i, at de pågældende embedsmænd ikke har deltaget i høringen, og for nogle andre udvalgshøringer i en uhensigtsmæssig afvikling.

Det kan ikke udelukkes, at nogle udvalg på forhånd har afstået fra at lade embedsmænd deltage i udvalgshøringer m.m. ud fra en betragtning om, at det formentlig vanskeligt vil kunne lade sig gøre, jf. statsministerens tilkendegivelse omtalt ovenfor.

Nedenfor fremgår i kronologisk rækkefølge relevant praksis i folketingsårene 2015-16 og 2016-17:

- Folketingets arktiske arbejdsgruppe anmodede i en henvendelse af 21/9-15 til Udenrigsministeriet om et møde med den arktiske ambassadør med henblik på en orientering om aktuelle arktiske problemstillinger. Ambassadøren afviste 6/10-15 at mødes med den arktiske arbejdsgruppe med henvisning til, at det er regeringens holdning og praksis, at embedsmænd ikke bør deltage i høringer, temamøder m.v. i Folketinget uden ministerdeltagelse, idet dette vil kunne indebære en sløring af ansvarsforholdet mellem minister og

embedsmænd eller sætte embedsmænd i situationer, hvor de reelt varetager politikerroller. Det bemærkes, at den tidligere arktiske ambassadør havde gennemført en lignende briefing af arbejdsgruppen uden ministerens deltagelse 28/1-15. Norges ambassadør fortalte på et møde 15/12-15 den arktiske arbejdsgruppe om Norges arktiske politik. Det kan supplerende tilføjes, at den arktiske ambassadør 23/8-17 sammen med Danmarks ambassadører i Canada, Finland og USA deltog i et offentligt debatmøde på Københavns Universitet om Arktis, hvor offentligheden havde adgang.

- Sundheds- og Ældreudvalget (SUU) afholdt 17/12-15 en høring om HPV-vaccine og bivirkninger. Sundheds- og ældreministeren havde kun mulighed for at være tilstede ved høringen frem til en indlagt pause, og derfor blev de to direktører fra hhv. Lægemiddelstyrelsen og Sundhedsstyrelsen, som havde givet oplæg, flyttet fra panelet til tilskuerrækkerne efter pausen. Det betød, at de ikke kunne besvare spørgsmål fra tilhørerne eller deltage i drøftelserne. Ministeren deltog ikke selv med oplæg eller i de efterfølgende drøftelser under høringen, men var alene til stede, fordi embedsmændene bidrog med deres ekspertviden.
- Udvalget for Landdistrikter og Øer (ULØ) afholdt 24/1-16 en høring om finansiering i landdistrikterne kl. 14-16. Erhvervs- og vækstministeren havde kun mulighed for at være til stede fra kl. 14.00-15.00, hvilket på dagen blev ændret til 14.30-15.00 på grund af spørgsmål til ministeren i salen. Finanstilsynets direktør var også oplægsholder. Ministeriet og direktøren accepterede uden bemærkninger, at direktøren kom med sit oplæg kl. 14.00, uden at ministeren var tilstede. Udvalgsformanden udså dog spørgsmål til direktørens oplæg, indtil ministeren også var til stede og havde givet sit oplæg. Direktøren deltog også i høringen fra kl. 15.00-16.00, efter at ministeren havde forladt høringen kl. 15.00.
- Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget (ERU) afholdt 16/3-16 et lukket ekspertmøde om den finansielle regulering, hvor Finanstilsynets direktør deltog som oplægsholder uden ministerens tilstedeværelse. Erhvervs- og Vækstministeriet havde oplyst, at udvalgssekretæren kunne tage direkte kontakt til direktøren og aftale dennes deltagelse i ekspertmødet. Under ekspertmødet deltog embedsmænd fra Erhvervs- og Vækstministeriet og Finansministeriet som tilhørere.
- Kulturudvalget (KUU) og Udenrigsudvalget (URU) afholdt 30/3-16 i fællesskab en høring om kultur og udvikling. Begge ressortministre gav tilsagn om at deltage, men kun under indledningen (den første halve time). I programudkastet indgik den danske ambassadør i Vietnam også som oplægsholder, da vedkommende i første omgang havde

givet tilsagn om at deltage. Ambassadøren meldte senere afbud med den begrundelse, at hun var blevet forhindret. Underudvalget til planlægning af høringen ønskede specifikt at høre om en ambassades erfaringer på området, og derfor kontaktede udvalgssekretæren i stedet ambassadøren i Ghana. Udenrigsministeriet oplyste imidlertid udvalgssekretæren om, at ambassadørerne havde fået besked på, at de ikke måtte deltage i høringen, da udenrigsministeren ikke samtidig ville være til stede. Ambassadøren i Ghana afslog således også udvalgets invitation.

- Skatteudvalget (SAU) afholdt 13/4-16 en høring om skattely. Erhvervs- og Vækstministeriet gav tilsagn til, at udvalgssekretæren kunne rette direkte henvendelse til Finanstilsynet for at høre, om tilsynets direktør ville deltage i høringen. Direktøren deltog herefter både i oplægsgdelen og i spørgerunden. Erhvervs- og vækstministeren var inviteret til høringen, men deltog ikke. Skatteministeren var til stede som tilhører.
- Ligestillingsudvalget (LIU) holdt 13/4-16 et lukket ekspertmøde om ligeløn med deltagelse af en række eksperter. Udvalget spurgte Beskæftigelsesministeriet, om der var mulighed for, at en embedsmand fra ministeriet kunne deltage som ekspert. Meldingen fra ministeriet var – med henvisning til statsministerens brev til Folketingets formand – at det ikke var en mulighed. Det var imidlertid ikke magtpåliggende for udvalget, at en embedsmand deltog i ekspertmødet.
- Retsudvalget (REU) afholdt 13/4-16 kl. 9.00-12.30 en høring om stalking. Justitsministeren var til stede kl. 10.45-11.30 sammen med to oplægsholdere fra Sydøstjyllands Politi. Både ministeren og de to repræsentanter fra politiet og anklagemyndigheden holdt oplæg efterfulgt af en spørgerunde med besvarelse af spørgsmål fra udvalgsmedlemmerne til de tre konkrete oplæg. Derefter forlod både ministeren og de to oplægsholdere fra Sydøstjyllands Politi høringen. De var derfor ikke til stede og hørte ikke oplæggene fra de øvrige fem oplægsholdere og deltog ikke i den afsluttende debat og spørgerunde. Konsekvensen var, at de ikke hørte den sammenhæng, de indgik i, og der blev stillet spørgsmål til dem, som ikke kunne blive besvaret under den afsluttende spørgerunde og debat.
- Kulturudvalget (KUU) afholdt 27/4-16 et ekspertmøde/lukket høring om, hvordan man kan styrke den kulturpolitiske forskning og forskningsformidling i Danmark. Som oplægsholder havde underudvalget bl.a. ønsket direktøren for Slots- og Kulturstyrelsen, som skulle holde oplæg om styrelsens behov for viden på det kulturpolitiske område. Direktøren meddelte afslag på invitationen med henvisning til statsministerens brev til Folketingets formand om, at embedsmænd

ikke må deltage i høringer uden ministerens samtidige deltagelse. Da der ikke i udvalget var ønske om ministerdeltagelse, udgik punktet af programmet.

- Uddannelses- og Forskningsudvalget (UFU) afholdt 3/5-16 et lukket ekspertmøde om, hvordan censorsystemet medvirker til at styrke kvaliteten i de videregående uddannelser. I ekspertmødet deltog to direktører fra organisationer under ministerierne, som dog ikke er en integreret del af ministerierne som f.eks. styrelser. Det var direktør for Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) og direktør for Danmarks Akkrediteringsinstitution. Der deltog ikke ministre under ekspertmødet. En embedsmand fra Uddannelses- og Forskningsministeriet deltog i mødet som tilhører.
- Udvalget for Landdistrikter og Øer (ULØ) afholdt 4/5-16 kl. 14-16 en høring om lokale aktionsgrupper. Erhvervs- og vækstministeren deltog efter udvalgets ønske i høringen som oplægsholder. I underudvalgets oplæg fremgik, at Erhvervsstyrelsen - umiddelbart efter ministerens oplæg - skulle holde et oplæg om effekter og resultater af LAG-ordningen i perioden 2007-2013. Erhvervs- og Vækstministeriet oplyste imidlertid, at ministeriet ikke ønskede, at Erhvervsstyrelsen skulle deltage på høringen med et oplæg. Ministeren ville i stedet være ledsaget af embedsmænd, som kunne bistå ministeren ved besvarelse af evt. faktuelle spørgsmål. Dette tog underudvalget til efterretning. Underudvalget stillede i stedet et spørgsmål til skriftlig besvarelse forud for høringen om effekter og resultater af LAG-ordningen 2007-2013, således at dette svar kunne indgå som baggrund under høringen. Ministeren (og embedsmænd) forlod høring kl. 15.30, hvilket var forud aftalt med udvalget.
- Forsvarsudvalget (FOU) har haft den praksis, at udvalgssekretæren spørger Forsvarsministeriets ministersekretariat om ministeriet har bemærkninger til de personer fra forsvaret (typisk Forsvarsakademiet), som udvalget planlægger at invitere til en høring eller lign. Hvis ministeriet ikke har indvendinger - hvilket ikke har været tilfældet den seneste tid - går udvalget videre med planlægningen. Derved er der holdt både ekspertmøder, høringer m.m. med deltagelse af embedsmænd fra forsvaret uden deltagelse af ministeren. Et konkret eksempel er et forsvarsudvalgsmøde for de nordiske og baltiske forsvarsudvalg i maj 2016 på Bornholm. Efter godkendelse fra ministersekretariatet blev chefen fra Forsvarsakademiet inviteret og sagde ja til at deltage. Ministeren deltog ikke i mødet. Ligeledes holdt Forsvarsudvalget en åben eksperthøring den 25/5-16 om regeringens indstilling om at investere i F-35 som Danmarks næste kampfly. Forsvarsministeren deltog om formiddagen, og om eftermiddagen

deltog eksperter fra bl.a. Forsvarsakademiet og Center for Militære Studier. Det blev aftalt med Forsvarsministeriets ministersekretariat, at eksperterne kunne deltage uden ministerens deltagelse. Der henvises i øvrigt til det sidste eksempel i oversigten.

- Europaudvalget (EUU) var den 8/5 til 12/5-16 på studietur til Albanien og Kosovo. Udvalget aftalte på turen med den danske ambassadør, at udvalget gerne i efteråret – ca. 6 måneder efter udvalgsrejsen – ville have en opfølgende briefing ved ambassadøren i Folketinget. Formålet skulle være at få en status på de problemstillinger, som udvalget beskæftigede sig med på studieturen. Udvalgssekretariatet blev efterfølgende kontaktet af ambassadøren hhv. Udenrigsministeriet, som meddelte, at ambassadøren ikke måtte briefe udvalget, uden at ministeren var til stede. Udvalget har taget dette til efterretning.
- Det Udenrigspolitiske Nævn (UPN), Udenrigsudvalget (URU) og Forsvarsudvalget (FOU) havde den 22/6-16 en teknisk briefing om udviklingen i Irak og Syrien herunder om de kurdiske aktører. Siden den 4/9-15 har UPN, URU og FOU ønsket, at der blev afholdt et ekspertmøde med Udenrigsministeriets embedsmænd og evt. tillige udenrigsministeren om udviklingen i Irak og Syrien og om de kurdiske aktører i regionen. Det var ikke en nødvendighed for udvalget, at udenrigsministeren deltog. Udenrigsministeren ønskede imidlertid at være til stede på mødet. Af kalendermæssige grunde lykkedes det først at afholde mødet den 22/6-16, det vil sige ca. 9½ måned efter ønsket om ekspertmødet opstod. Udenrigsministeren og 2 embedsmænd deltog i den tekniske briefing, og flere embedsmænd var til stede under briefing.
- Retsudvalget (REU) afholdt 1/9-16 en høring om overvågning på internettet. Justitsministeren havde kun mulighed for at være til stede ved høringen frem til en indlagt pause, og derfor blev embedsmændene (en vicepolitiinspektør og politidirektøren fra Rigspolitiet), som havde givet oplæg, flyttet fra panelet til tilskuerrækkerne efter pausen. Det betød, at de derefter ikke kunne besvare spørgsmål fra tilhørerne eller deltage i drøftelserne. Ministeren deltog ikke selv med oplæg eller i de efterfølgende drøftelser under høringen, men var alene til stede, fordi embedsmændene bidrog med deres ekspertviden.
- Retsudvalget (REU) afholdt 5/10-16 en høring om radikaliserings i fængslerne. Justitsministeren havde kun mulighed for at være til stede ved høringen frem til en indlagt pause, og derfor blev embedsmændene (chefen for PET og Kriminalforsorgens direktør), som havde givet oplæg, flyttet fra panelet til tilskuerrækkerne efter

pausen. Det betød, at de derefter ikke kunne besvare spørgsmål fra tilhørerne eller deltage i drøftelserne. Ministeren deltog ikke selv med oplæg eller i de efterfølgende drøftelser under høringen, men var alene til stede, fordi embedsmændene bidrog med deres ekspertviden.

- Retsudvalget (REU) afholdt 1/3-17 en høring om IP-kriminalitet. Justitsministeren havde kun mulighed for at være tilstede under oplægget fra senioranklageren i Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet SØIK, og derfor blev embedsmanden efter oplægget flyttet fra panelet til tilskuerrækkerne. Det betød, at senioranklageren ikke kunne besvare spørgsmål fra medlemmerne og tilhørerne eller deltage i drøftelserne. Ministeren deltog ikke selv med oplæg eller i de efterfølgende drøftelser under høringen, men var alene til stede, fordi embedsmanden bidrog med sin ekspertviden.
- Udvalget for Landdistrikter og Øer (ULØ) modtog 3/2-17 et brev fra erhvervsministeren, som indeholdt en orientering om slutevaluering af LAG-indsatsen under Landdistriktsprogrammet 2007-13. Ministeren oplyste, at Erhvervsstyrelsen stod til rådighed for en teknisk gennemgang af evalueringens beskæftigelseseffekter på LAG-området, hvis udvalget ønskede det. ULØ tog imod dette tilbud og teknisk gennemgang ved Erhvervsstyrelsen blev afholdt på et udvalgsmøde 22/3-17. Erhvervsministeren deltog ikke i mødet.
- Kulturudvalget (KUU) afholdt 29/3-17 en høring om sprogteknologi, hvor udvalget forud forespurgte om eksperter fra Digitaliseringsstyrelsen og Slots- og Kulturstyrelsen kunne deltage med oplæg, men fik afslag.
- Undervisningsudvalget (UNU) afholdt den 20/4-17 en høring om antiradikalisering på ungdomsuddannelserne. Undervisningsministeriet bakkede op om høringen og bidrog med forslag til oplægsholdere til høringen, nemlig en ansat i ministeriet og en kontorchef fra Nationalt Center for bekæmpelse af ekstremisme nedsat af regeringen under Udlændinge- og Integrationsministeriet. Undervisningsministeren åbnede høringen med et oplæg om regeringens politik på området, hvorefter ministeren måtte forlade høringen. De to nævnte embedsmænd gav herefter oplæg, men deltog efter eget ønske ikke i efterfølgende paneldebat og spørgsmål/svar til oplægsholdere.
- Retsudvalget (REU) forsøgte at planlægge en høring om bandekriminalitet først den 15/3-17 og derefter den 17/5-17. Det var hensigten, at repræsentanter fra politiet, der har særlig indsigt i bandekriminalitet, skulle deltage som oplægsholdere. Begge gange

måtte udvalget aflyse høringerne, da justitsministeren ikke havde mulighed for at deltage. (Det skal dog bemærkes, at Justitsministeriet foreslog andre datoer for afholdelse af høringen, men disse passede imidlertid ikke med udvalgets øvrige arbejde.) I forbindelse med planlægningen af høringen 17/5-17 havde Retsudvalget også ønske om, at en embedsmand (specialkonsulent) fra Udlændinge- og Integrationsministeriet kunne deltage som oplægsholder, da denne har særlig viden om ekstremisme og rådgiver kommuner og familier om tegn på, at unge er kommet i problemer med bander m.m. Udvalgets ønske blev afvist af Udlændinge- og Integrationsministeriet, da udlændinge- og integrationsministeren ikke havde mulighed for at deltage i høringen på det pågældende tidspunkt. Det gjorde ingen forskel for ministeriet, om en anden minister – justitsministeren – ville være til stede under høringen.

- Skatteudvalget (SAU) og Erhverv,- Vækst- og Eksportudvalget (ERU) afholdt 15/5-17 en høring om hvidvask. Ved høringen var der – efter aftale med Erhvervsministeriet – oplæg fra Finanstilsynets direktør. Erhvervsministeren deltog ikke. Endvidere var der oplæg fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet. Statsadvokaten sad i panelet under hele høringen, men Justitsministeriet havde på forhånd oplyst, at statsadvokaten kun kunne være aktivt deltagende, når justitsministeren var til stede. Justitsministeren deltog planmæssigt under sidste del af høringen. Ministeren deltog ikke selv med oplæg eller i de efterfølgende drøftelser under høringen, men var alene til stede, fordi statsadvokaten bidrog med sin ekspertviden.
- Udvalget for Landdistrikter og Øer (ULØ) afholdt 6/9-17 en høring om nedrivningspuljen. Det underudvalg, som forberedte høringen, ønskede, at et oplæg om miljøkrav m.m. ved nedrivninger indgik i programmet for høringen. Udvalgssekretæren forespurgte via ministersekretariatet i Miljø- og Fødevarerministeriet, om Miljøstyrelsen ville deltage i høringen med et sådant oplæg. Miljøstyrelsen gav i første omgang tilsagn herom, men oplyste senere, at Miljøstyrelsen ikke ville være stand til at holde oplægget. I stedet deltog Videnscenter for Håndtering og Genanvendelse af Byggeaffald i høringen med et oplæg om miljøkrav.
- Forsvarsudvalget (FOU) afholdt 20/9-17 en høring om sømilitære udfordringer i Østersøen med særlig fokus på ubåde. Efter nærmere drøftelser med Forsvarsministeriet blev det aftalt at afholde høringen i to dele: Første del med deltagelse af forsvarsministeren og ministeriets foreslåede oplægsholdere. Anden del uden ministerens deltagelse, men hvor nogle ubådspositive eksperter kunne fremlægge deres

synspunkter, hvoraf en var en forsker ved Forsvarsakademiet. Ministeriet accepterede, at denne forsker kunne deltage i høringens anden del, uden at ministeren var tilstede. Chefen for Forsvarsakademiet deltog i hele høringen og svarede på spørgsmål - også under høringens anden del. Hertil kan dog føjes, at selvom Forsvarsakademiet er en forskningsinstitution under forsvaret, er forskerne ikke ansat til at fremme eller implementere regeringens politik, men forsker i og bidrager til debat om forsvaret og militære emner.

Statsminister Helle Thorning Schmidt
Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Folketingets formand

Christiansborg
DK-1240 København K

Tlf. +45 33 37 55 00
Fax +45 33 32 85 36

www.ft.dk
ft@ft.dk

Kære statsminister

22. maj 2015

Ref. 14-000994

Folketingets Præsidium afholdt den 4. februar 2015 en konference om arbejdet i Folketingets udvalg. Jeg vil gerne takke for økonomi- og indenrigsministerens, finansministerens, justitsministerens og undervisningsministerens deltagelse i konferencen.

Udvalget for Forretningsordenen har den 6. maj 2015 afgivet den vedlagte beretning nr. 12 om opfølgning på Præsidiets konference om arbejdet i Folketingets udvalg. Beretningen opsummerer resultaterne fra konferencen og peger bl.a. på en række initiativer, der skal arbejdes videre med.

Jeg vil særligt henlede din opmærksomhed på to opfordringer i beretningen (afsnit 4 og 6).

For det første opfordrer Udvalget for Forretningsordenen regeringen og ministre til at udvise fleksibilitet og imødekommenhed over for udvalgs ønsker om, at relevante embedsmænd deltager i høringer og ekspertmøder og holder oplæg og svarer på spørgsmål af faktisk karakter – også uden at den pågældende minister er til stede. Udvalget bemærker endvidere, at et udvalgs forespørgsel om embedsmænds deltagelse i en udvalgshøring eller et ekspertmøde skal ske via ministersekretariatet, at udvalgene bør respektere, hvis en minister (undtagelsesvis) på grund af den konkrete sags politiske karakter afviser at lade embedsmænd deltage, og at udvalgsformanden skal sikre, at høringen eller ekspertmødet bliver afviklet på en sådan måde, at embedsmænd ikke på nogen måde risikerer at blive inddraget i en politisk drøftelse.

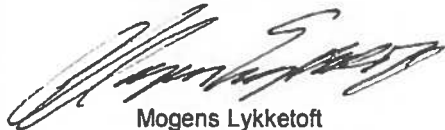
Jeg finder, at der med denne tilkendegivelse i beretningen er etableret et konstruktivt og pragmatisk grundlag for det fremtidige samarbejde mellem regeringen og Folketinget i forhold til embedsmænds deltagelse i høringer og ekspertmøder, og at de til dels modsatrettede hensyn er imødekommet på rimelig vis.

For det andet opfordrer Udvalget for Forretningsordenen regeringen til at drøfte, hvordan og i hvilket omfang grundlaget for politiske forlig (analyser, faktuelle notater og beregninger m.m.) – under respekt for forligsparterne – kan gøres offentligt tilgængelig og herunder stilles til rådighed for bl.a. det folketingsudvalg, som skal gennemføre følgelovgivning, og det civilsamfund, som bliver berørt af forliget. Hensynet til den offentlige debat er således også et væsentligt argument for at stille viden til rådighed. Tilsvarende gælder efterfølgende informationer og beslutninger i forligskredsen om bl.a. udmøntning af og opfølgning på politiske forlig.

Jeg hører gerne, hvilke overvejelser og bemærkninger denne opfordring giver regeringen anledning til.

Jeg indgår naturligvis også gerne i videre drøftelser om opfølgning på beretningen.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Mogens Lykketoft', written in a cursive style.

Mogens Lykketoft

København, den 8 SEP. 2015

Folketingets formand
Folketinget
Christiansborg

Kære formand

Først og fremmest tak for et godt og konstruktivt møde den 1. september 2015.

Du har anmodet om regeringens holdning til det brev, som den tidligere formand den 22. maj 2015 sendte til den tidligere statsminister vedrørende Udvalget for Forretningsordenens beretning fra maj 2015 om opfølgning på Præsidiets konference om udvalgsarbejdet i februar 2015.

Det gælder for det første spørgsmålet om embedsmænds deltagelse i høringer og ekspertmøder mv. og for det andet spørgsmålet om, hvorvidt notater og beregninger mv. fra forhandlinger i forligskredse – med respekt for forligsparterne - kan gøres offentligt tilgængeligt, herunder for Folketingets udvalg.

Til det første vil jeg starte med at tilkendegive, at regeringen naturligvis ønsker at bidrage til, at Folketingets udvalg får et aktuelt og nuanceret vidensgrundlag om de emner, som udvalgene beskæftiger sig med. Dette kan bl.a. ske ved ministrenes besvarelse af spørgsmål og deltagelse i samråd og høringer mv.

Regeringen er imidlertid af den opfattelse, at embedsmænd ikke bør deltage i høringer og temamøder mv. i Folketinget uden ministerens samtidige tilstedeværelse. Baggrunden er, at det efter regeringens opfattelse – og uanset Folketingets intentioner om det modsatte – meget nemt vil kunne indebære en sløring af ansvarsforholdet mellem minister og embedsmænd eller sætte embedsmænd i situationer, hvor de reelt varetager politikerroller.

Embedsmænd vil derimod kunne deltage sammen med ministeren og i den forbindelse bidrage med faglige indlæg og besvarelse af spørgsmål om faktuelle forhold.

da der i sådanne tilfælde ikke kan rejses tvivl om, at embedsmandsdeltagelsen sker på ministerens politiske og retlige ansvar.

Jeg forstår, at det tidligere i nogle tilfælde har været vanskeligt at få Folketingets planlægning af høringer mv. til at gå op med ministrenes kalendere, hvilket har været en selvstændig begrundelse for Folketingets ønske om, at få embedsmænd til at deltage uden ministerledsagelse. Jeg har på den baggrund på et ministermøde her til morgen understreget, at ministrene skal gøre, hvad der er muligt for at prioritere deltagelse i Folketingets høringer og temamøder mv.

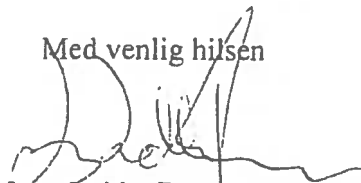
For så vidt angår spørgsmålet om at gøre materiale fra forligsforhandlinger offentligt tilgængeligt har jeg forståelse for Folketingets ønske. Det er imidlertid regeringens holdning, at det er helt afgørende, at en regering har mulighed for at gøre sig sine egne overvejelser og politiske sonderinger, inden den lægger sin politik frem for Folketinget.

Hertil kommer, at der knytter sig en række principielle spørgsmål til eventuelt at udlevere dokumenter fra et ofte længere forhandlingsforløb. Det gælder ikke mindst spørgsmålet om, hvilken status sådanne dokumenter har. En del af de dokumenter, der udarbejdes i forbindelse med politiske forhandlinger, vil således ikke være relevante i forhold til det endelige forlig eller i forhold til den lovgivning, der efterfølgende skal udmønte forliget.

Hertil kommer, at Folketinget jo har fri adgang til at stille spørgsmål til lovforslag, som udmønter et forlig, og de svar, som gives på sådanne spørgsmål, vil være en del af den vedtagne lovs forarbejder.

Det er på den baggrund regeringens holdning, at der som udgangspunkt ikke kan udleveres materiale fra forligsforhandlinger. Jeg har dog på dagens ministermøde bedt ministrene om fra sag til sag at overveje, om der er forligsmateriale, som efter en konkret vurdering kan udleveres eller gøres offentligt tilgængeligt. Det kan f.eks. være løbende orienteringer til en forligskreds om udviklingen på området for et forlig.

Med venlig hilsen

Lars Løkke Rasmussen